

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
“DIAMANTUL NEGRU”
FAZA ZONALĂ
16 FEBRUARIE 2013
CLASA a IV-a

NUMELE ȘI PRENUMELE
_____
_____
ȘCOALA _____
_____
LOCALITATEA _____
_____

SUBIECTUL I – 60 puncte

Citește cu atenție textul și rezolvă fiecare cerință:

„E călătoare! A ieșit din mușuroi furnica și-a pornit, cum face în fiecare dimineată, a pornit să vadă lumea... Ea știa că ochii duc și mintea întoarce; că, văzând multe, știi destule și ai de unde da și la alții (...)

În dimineata aceasta a luat-o spre răsărit. Încântată de frumusețea soarelui, care se prevestea prin mănunchiurile lui de raze, totuși avu puterea să se gândească, drumeața, că, privind și minunându-se numai, nu câștiga nimic. De aceea, îndată ce dădu, prin miriște, de cizma unui vânător, își și puse în gând să cerceteze, să cunoască mai bine făptura omenească în apucăturile ei.

Îndrăzneată și destoinică, se ridică pe călcâiul pe care câteva fire de nisip se prinseseră, apoi, cu iscusință, o luă încet pe cusătura carâmbului, în sus. Călătorea își dete toată silința să se urce mai repede pe cizmă, căci vederea ei îi amintea, cu groază, priveliștea pe care cizma unui alt vânător i-o dăduse într-o zi: trei tovarășe din furnicar strivite, dintr-o dată, sub talpa grea a omului.

„Ciudat, gândi furnica în sine, s-ar zice că numai pentru ca să facă rău își învelesc oamenii picioarele în pielea groasă a încălțămintelor.”

Și tot gândind astfel, furnica ajunsese la pânza îmbâcsită de praf a pantalonilor vânătorului. Îi sui și pe aceștia, în zigzag, și, când dădu de cel dintâi buzunar al surtucului, se opri. Să se coboare, să nu se coboare-n el? Din cele ce învățase dintr-atâtea călătorii, și de la alții, știa că pe oameni, mai ales, cu greu îi poți cunoaște pe dinafară. Iar în buzunarul unui om, îi povestise o bunică a ei că picase odată peste un pumn de ouă furate dintr-un furnicar; bunica dăduse de veste numaidecât, întreg neamul furnicesc venise și, în vreme ce drumețul dormea în iarbă, cât ai clipi, cărăbăniră toate ouăle, ca pe-o pradă de război.

Așa, furnica își luă inima în dinți și, ușoară, se coborî în buzunar.”

(Emil Gîrleanu, *Călătore!*...)

1. Selectează din text: (8 puncte)

a) două cuvinte care arată însușiri ale furnicii

.....

b) două cuvinte care denumesc elemente ale spațiului pământesc

.....

2. Încercuiește varianta corectă de despărțire în silabe a cuvintelor date: (5 puncte)

încântată	mănunchiurile	călcâiul	gândind	îmbâcsită
în-cân-ta-tă	mă-nu-nchiu-ri-le	călc-âi-ul	gâ-ndind	îm-bâ-csi-tă
în-cânt-a-tă	mă-nun-chiu-ri-le	căl-câ-i-ul	gân-dind	îm-bâc-sit-ă
în-câ-nta-tă	mă-nun-chi-uri-le	căl-câ-iul	gând-ind	îm-bâc-si-tă

3. Scrie un cuvânt cu înțeles asemănător în stânga și cu înțeles opus în dreapta: (8 puncte)

Cuvântul cu sens asemănător	Cuvântul dat	Cuvântul cu sens opus
	răsărit	
	îndrăzneată	
	să se urce	
	îndată	

4. Formulează întrebări pentru următoarele răspunsuri: (5 p)

.....
Călătoarea își dote silința să se urce mai repede pe cizmă.
.....

.....
În dimineața aceasta a luat-o spre răsărit.
.....

5. Explică, în 2-3 rânduri, înțelesul expresiei „Ea știa că ochii duc și mintea întoarce; că, văzând multe, știi destule și ai de unde da și la alții...”: (2 p)

6. Înlocuiește expresiile cu câte un cuvânt potrivit: (8 puncte)

își puse în gând = ...

își dote silința = ...

dăduse de veste = ...

cât ai clipi = ...

7. Construiește un singur enunț care să respecte toate cerințele: (8 puncte)

a) să fie propoziție dezvoltată;

b) să conțină o ortogramă din textul citit;

c) să cuprindă o expresie din text, alcătuită dintr-un substantiv însoțit de un adjectiv.

8. Selectează din text: (6 puncte)

-un substantiv comun, numărul plural, genul neutru .....

-un verb, numărul singular, persoana a III-a .....

-un pronume personal, persoana a III-a, numărul singular, genul feminin.....

9. Motivează folosirea semnului exclamării în propoziția: „E călătoare! A ieșit din mușuroi furnica și-a pornit ...”(2 puncte)

10. Alcătuieste câte un enunț în care cuvântul „răsărit” să fie substantiv și apoi verb. (8 puncte)

SUBIECTUL al II-lea – 30 puncte

Având ca punct de pornire informațiile desprinse din textul citit, redactează o compunere, în care să vă imaginați posibile întâmplări prin care trece furnica în buzunarul vânătorului.

În redactarea compunerii, trebuie:

-să dai un titlu potrivit textului tău (3 puncte);

-să respecti părțile unei compuneri (3 puncte);

-să ai un conținut clar, logic (12 puncte);

-să folosești expresii frumoase (5 puncte);

-să respecti normele de ortografie, de punctuație și de încadrare în pagină (7 puncte).

Notă: Se acordă 10 puncte din oficiu.

TIMP DE LUCRU: 90 MINUTE

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
“DIAMANTUL NEGRU”
FAZA ZONALĂ
BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE
 16 FEBRUARIE 2013
 CLASA a IV-a

1. Selectează din text: (2X4=8 puncte)

Câte 2 puncte pentru fiecare variantă corect identificată:

Ex. îndrăzneță, destoinică, călătoare

Ex. mușuroi, iarbă, miriște

2. Încercuiește varianta corectă de despărțire în silabe a cuvintelor date: (5 puncte)

Câte 1 punct pentru fiecare variantă identificată corect

încântată	mănunchiurile	călcâiul	gândind	îmbâcsită
<i>în-cân-ta-tă</i>	mă-nu-nchiu-ri-le	călc-âi-ul	gâ-ndind	îm-bâ-csi-tă
în-cânt-a-tă	<i>mă-nun-chiu-ri-le</i>	căl-câ-i-ul	<i>gân-dind</i>	îm-bâc-sit-ă
în-câ-nta-tă	mă-nun-chi-uri-le	<i>căl-câ-iul</i>	gând-ind	<i>îm-bâc-si-tă</i>

3. Scrie cuvinte cu înțeles asemănător în stânga și cu înțeles opus în dreapta:

Câte 1 punct pentru fiecare soluție corectă

Cuvântul cu sens asemănător	Cuvântul dat	Cuvântul cu sens opus
<i>est</i>	răsărit	<i>apus</i>
<i>curajoasă</i>	îndrăzneță	<i>fricoasă, lașă</i>
<i>să se cațere</i>	să se urce	<i>să se coboare</i>
<i>imediat</i>	îndată	<i>apoi, târziu</i>

4. Formulează întrebări pentru următoarele răspunsuri: (5 puncte)

Câte 2,5 puncte pentru redactarea unui întrebări care să respecte conținutul enunțului indicat și să respecte normele gramaticale.

5. Explică, în 2-3 rânduri, înțelesul expresiei „Ea știa că ochii duc și mintea întoarce; că, văzând multe, știi destule și ai de unde da și la alții...”: (2 puncte)

- pentru o explicație pertinentă, corectă, coerentă, cu evidențierea sensului exprimat .... 2 puncte

- pentru o explicație lacunară, cu ezitări, cu evidențierea parțială a sensului exprimat .... 1 punct

6. Înlocuiește expresiile cu câte un cuvânt potrivit: (8 puncte)

Câte 2 puncte pentru fiecare variantă corectă

își puse în gând = *se gândi, se hotări*

își dete silința = *se strădui*

dăduse de veste = *vestise, anunțase*

cât ai clipi = *imediat*

7. Construiește un singur enunț care să respecte toate cerințele:

a) să fie propoziție dezvoltată;

b) să conțină o ortogramă din textul citit;

c) să cuprindă o expresie din text, alcătuită dintr-un substantiv însoțit de un adjectiv.

Câte 2 puncte pentru utilizarea corectă a fiecărui criteriu (3criterii X 2 puncte) la care se adaugă 2 puncte pentru corectitudinea și coerența enunțului obținut

Ex. Pe-o pânză îmbâcsită de praf se odihnea obosită o biată furnică.

8. Selectează din text: (6 puncte)

Câte 2 puncte pentru fiecare valoare morfologică corect identificată

-un substantiv comun, numărul plural, genul neutru: *mănunchiuri*

-un verb, numărul singular, persoana a III-a: *ex. a ieșit, învățase, se ridică etc.*

-un pronume personal, persoana a III-a, numărul singular, genul feminin: *ex. ea, ei*

9. Motivează folosirea semnului exclamării în propoziția: „E călătoare! A ieșit din mușuroi furnica și-a pornit ...”(2 puncte)

- pentru o explicație pertinentă, corectă, coerentă, cu evidențierea sensului exprimat .... 2 puncte

- pentru o explicație lacunară, cu ezitări, cu evidențierea parțială a sensului exprimat .... 1 punct

10. Alcătuieste câte un enunț în care cuvântul „răsărit” să fie substantiv și apoi verb. (8 puncte)

Câte 2 puncte pentru utilizarea corectă a valorilor morfologice indicate

Câte 2 puncte pentru corectitudinea și coerența enunțului obținut

SUBIECTUL al II-lea -30 puncte

Având ca punct de pornire informațiile desprinse din textul citit, redactează o compunere, în care să vă imaginați posibile întâmplări prin care trece furnica în buzunarul vânătorului.

În redactarea compunerii, trebuie:

-să dai un titlu potrivit textului tău (3 puncte);

-să respecți părțile unei compuneri (3 puncte);

-să ai un conținut clar, logic (12 puncte);

-să folosești expresii frumoase (5 puncte);

-să respecți normele de ortografie, de punctuație și de încadrare în pagină (7 puncte).

Notă: Se acordă 10 puncte din oficiu

TIMP DE LUCRU: 90 MINUTE